

KDG studiedag Van constant naar variabel debiet

Antwerpen, 11 september 2013

Investeren in energie efficiëntie van gebouwen

Aviel Verbruggen, Universiteit Antwerpen

www.avielverbruggen.be

Verbruggen, A., Al Marchohi, M., Janssens, B., 2011. The Anatomy of Investing in Energy Efficient Buildings. *Energy and Buildings* 43, 905-914

Verbruggen, A., 2012. Financial Appraisal of Efficiency Investments: Why the good may be the worst enemy of the best. *Energy Efficiency* 5, 571-582

Verbruggen, A. Revocability and reversibility in societal decision-making. *Ecological Economics* 85 (2013) 20-27

© Aviel Verbruggen

Overzicht

- **Energieprestatie Gebouwen Richtlijn 2010/31/EU**
- **Kosten-optimale prestatienormen?**
- **Investeren: dimensies**
  - ✓ **Tijd**
  - ✓ **Twijfel**
  - ✓ **Aanpasbaarheid**
- **Toekomstvisie: scenario's ⇔ sequenties**
- **Energieprestatie ENDOWMENT**
- **Investeren: kiezen of verliezen**
- **Besluiten**

Richtlijn 2010/31/EU

- **Art.4 §1: Lidstaten zullen de nodige maatregelen nemen om minimum energie prestatie eisen te verzekeren voor gebouwen of gebouwcomponenten voor **het realiseren van kosten-optimale niveaus****
- **Art.2 §14 : 'kosten-optimale' = laagste kosten over de geschatte levenscyclus**
- **Art.5 : **Aangekondigd kader voor** 'Berekening van kosten-optimale niveaus van minimum energie prestatie eisen'**

**“KOSTEN-OPTIMALE ENERGIE PRESTATIE”
CRUCIAAL, maar ONBEANTWOORD**

Buildings Performance Institute Europe & Ecofys: visie op kosten-optimaliteit

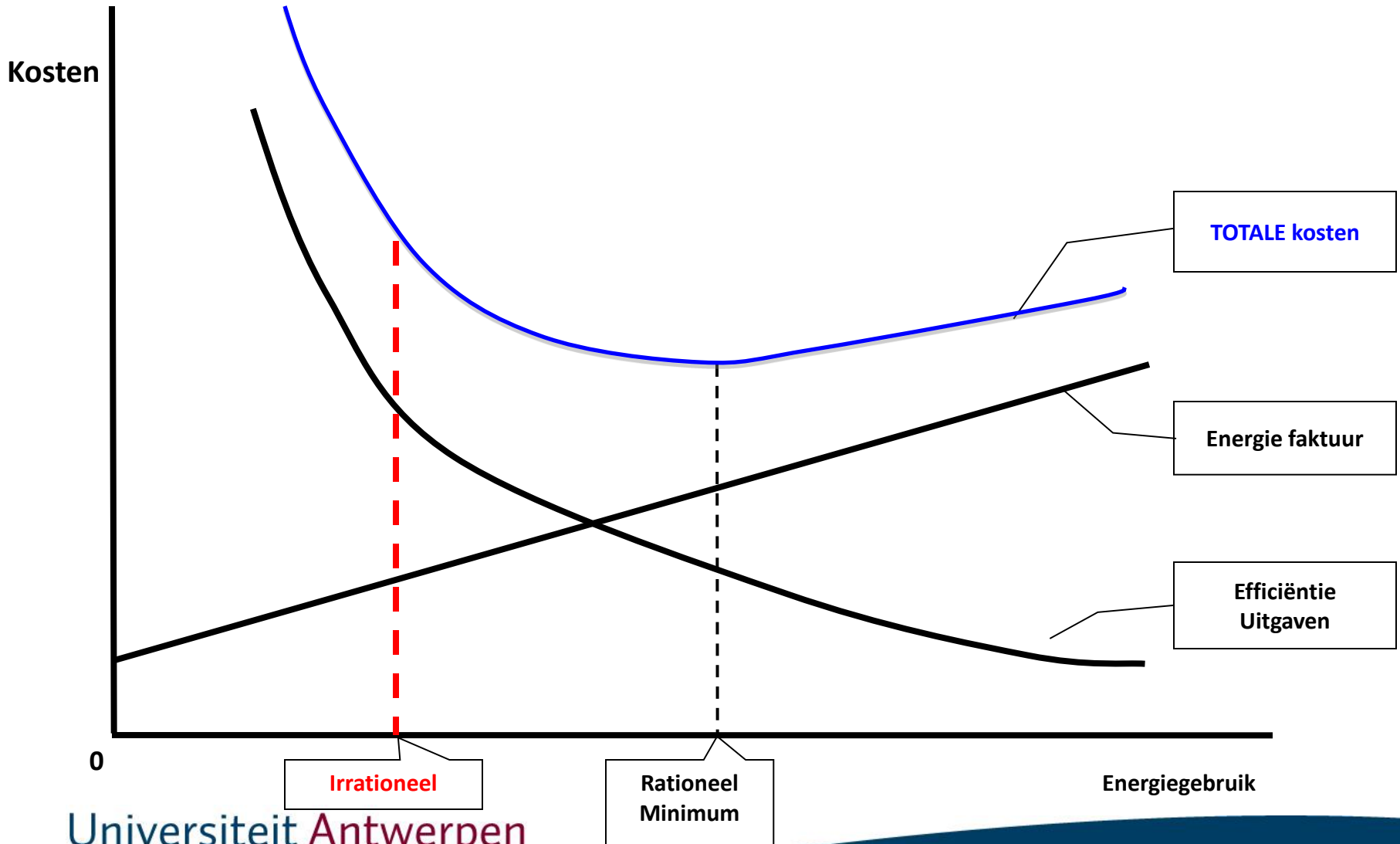
° verwaarloosde aspecten

- **Inkomsten/Uitgaven ⇔ Baten/Kosten**
  - **Comfort, gemak, veiligheid, robuustheid, ...**
  - **Publieke waarden: milieu, klimaat, ...**
- **Statisch evenwicht denken**
  - **Dynamische innovatie**
  - **Rationeel energiegebruik**
- **Levenscyclus benadering**
  - **Gehele tijdsequentiële werkelijkheid**
  - **Onzekerheid**
  - **Aanpasbaarheid**

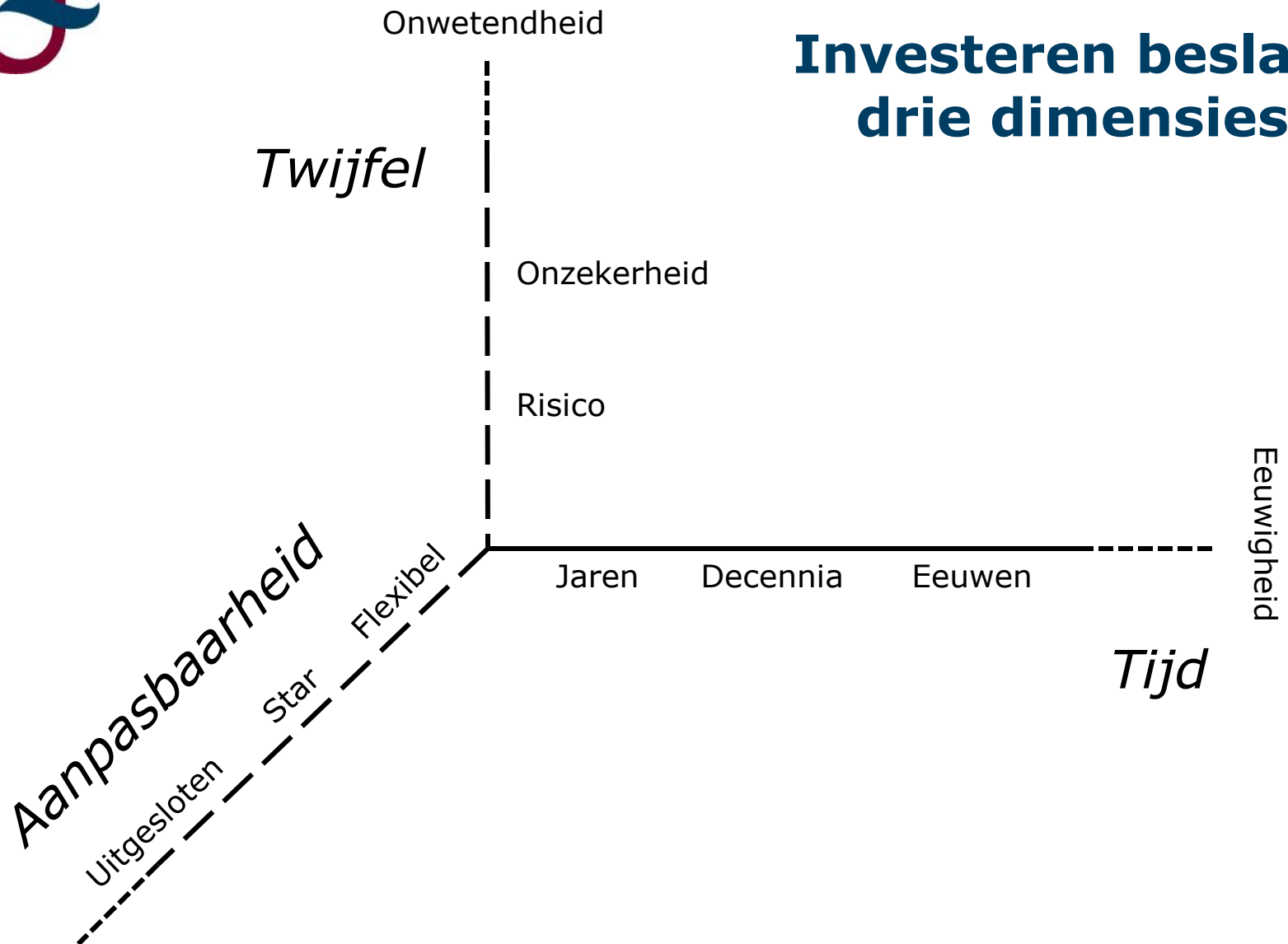
Statische afweging van kosten

Wees een beetje irrationeel

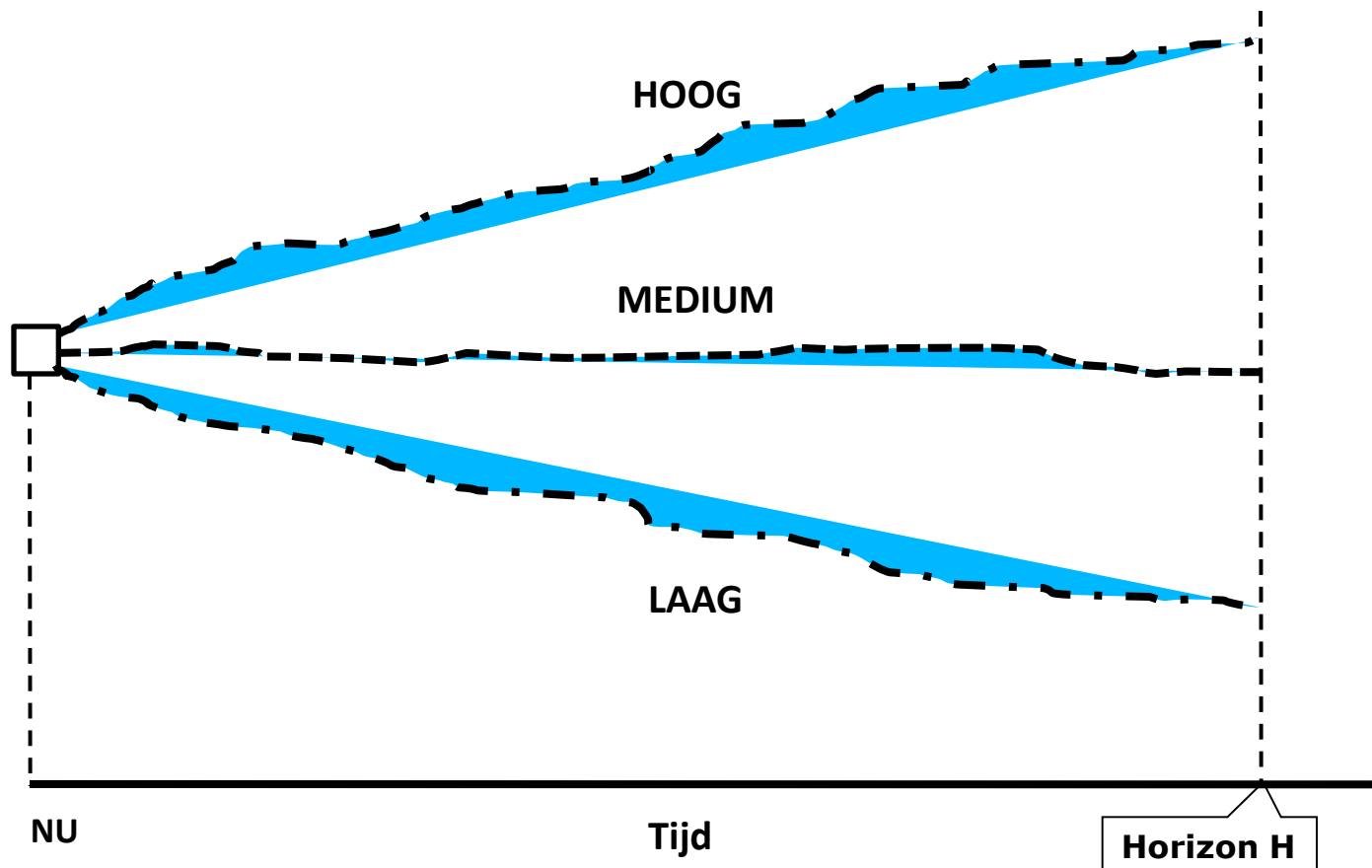

Investeren beslaat drie dimensies

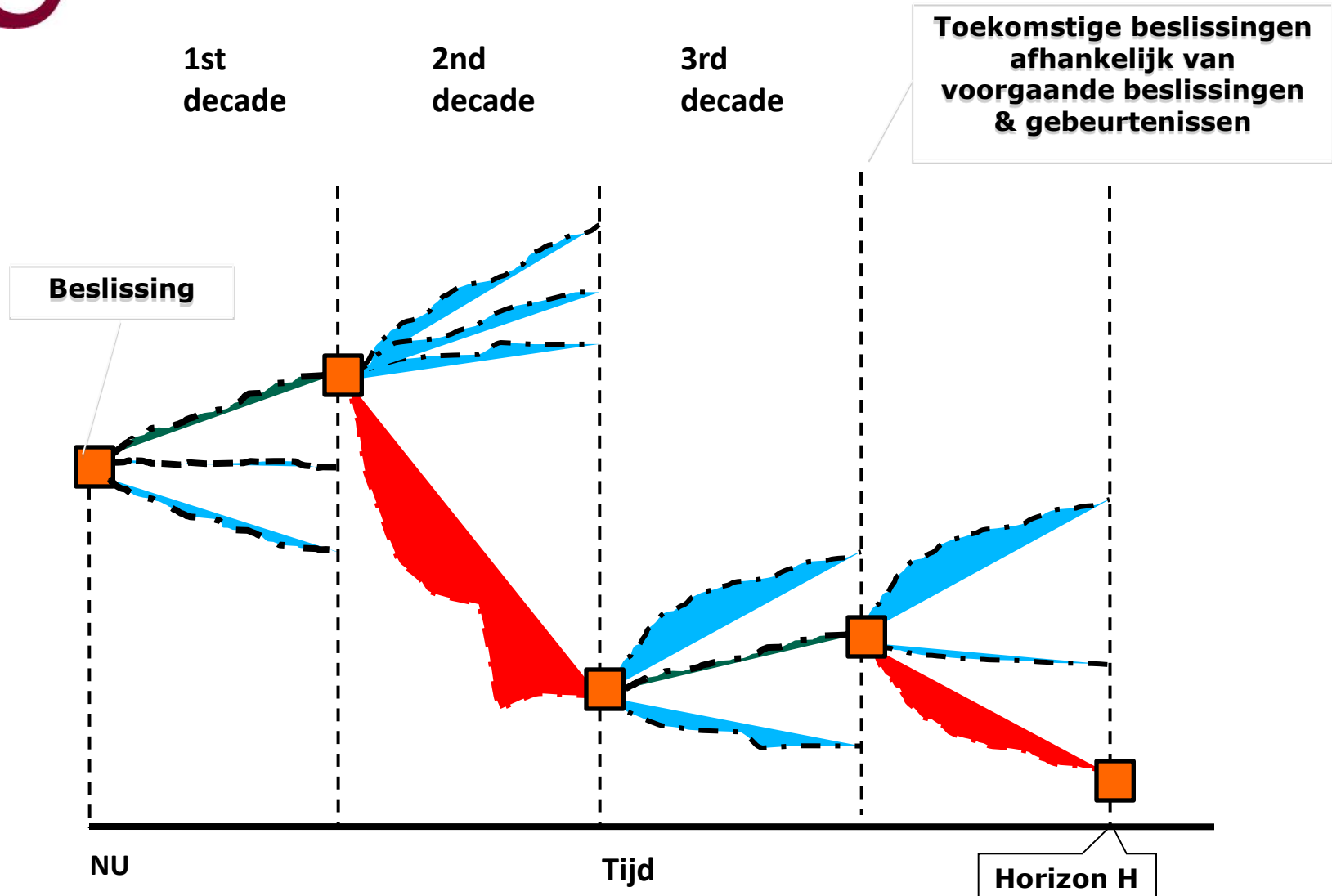

Toekomstvisie (1) SCENARIOS

Toekomstvisie (2) SEQUENTIES

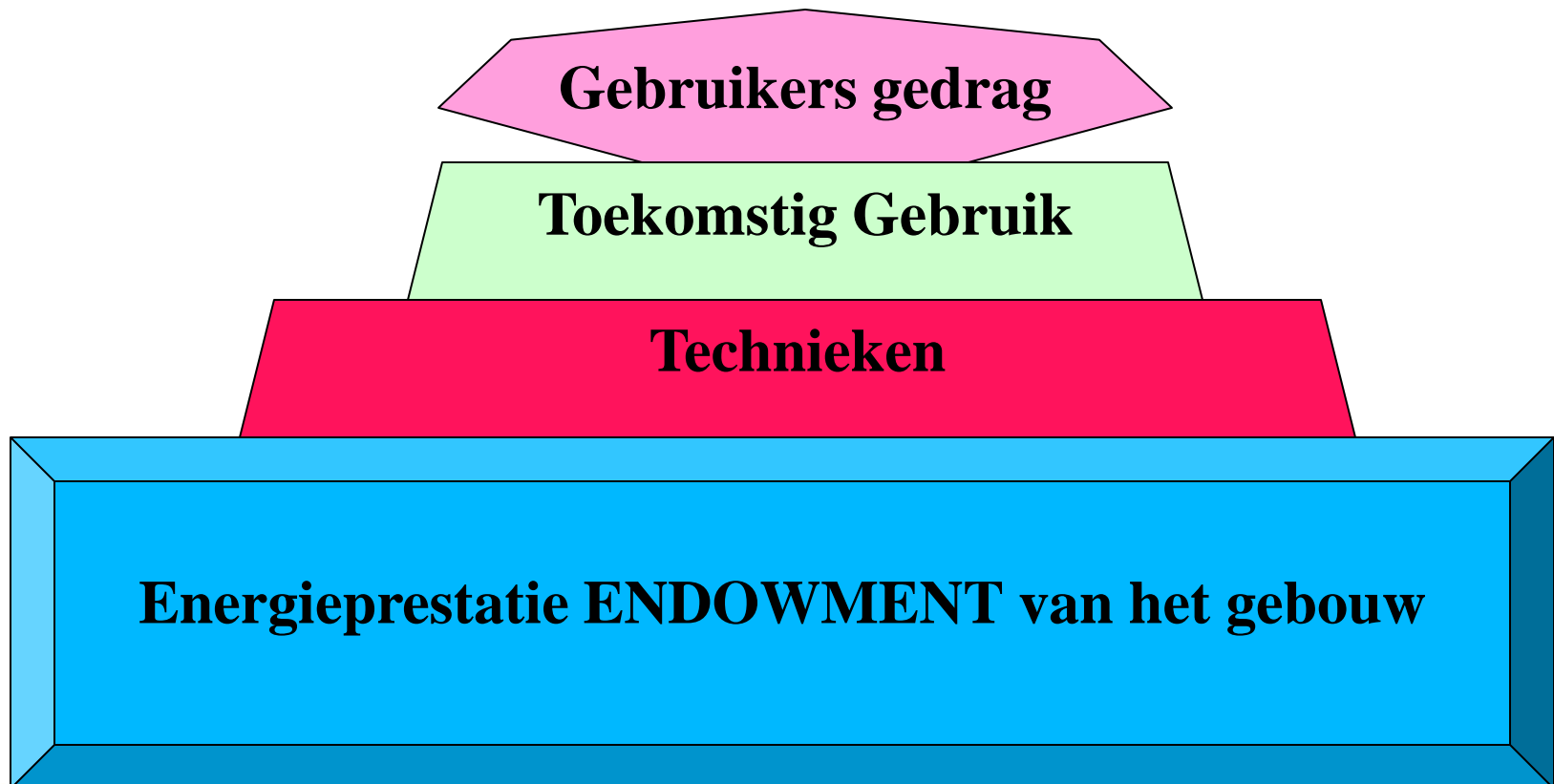
AANPASBAARHEID ⇔ **definitieve bevrozing van middelen**

- **Aanpasbaarheid van gedane investeringen (€)**
Kosten om een beslissing, effecten ervan, ongedaan te maken
- **Materiële / Financiële aanpasbaarheid**
Gebouw: materieel niet herroepelijk, wel financieel als een liquide verkoop/verhuur markt bestaat
Energieprestatie ENDOWMENT is onherroepelijk – niet splitsbaar van het gebouw
- **Analyse: Beslissingsbomen: sequenties beslissingen-gebeurtenissen – beslissingen - ...**

Energieprestatie ENDOWMENT (onaanpasbare eigenschappen)

- **Energiegebruik gebouw hangt af van:**

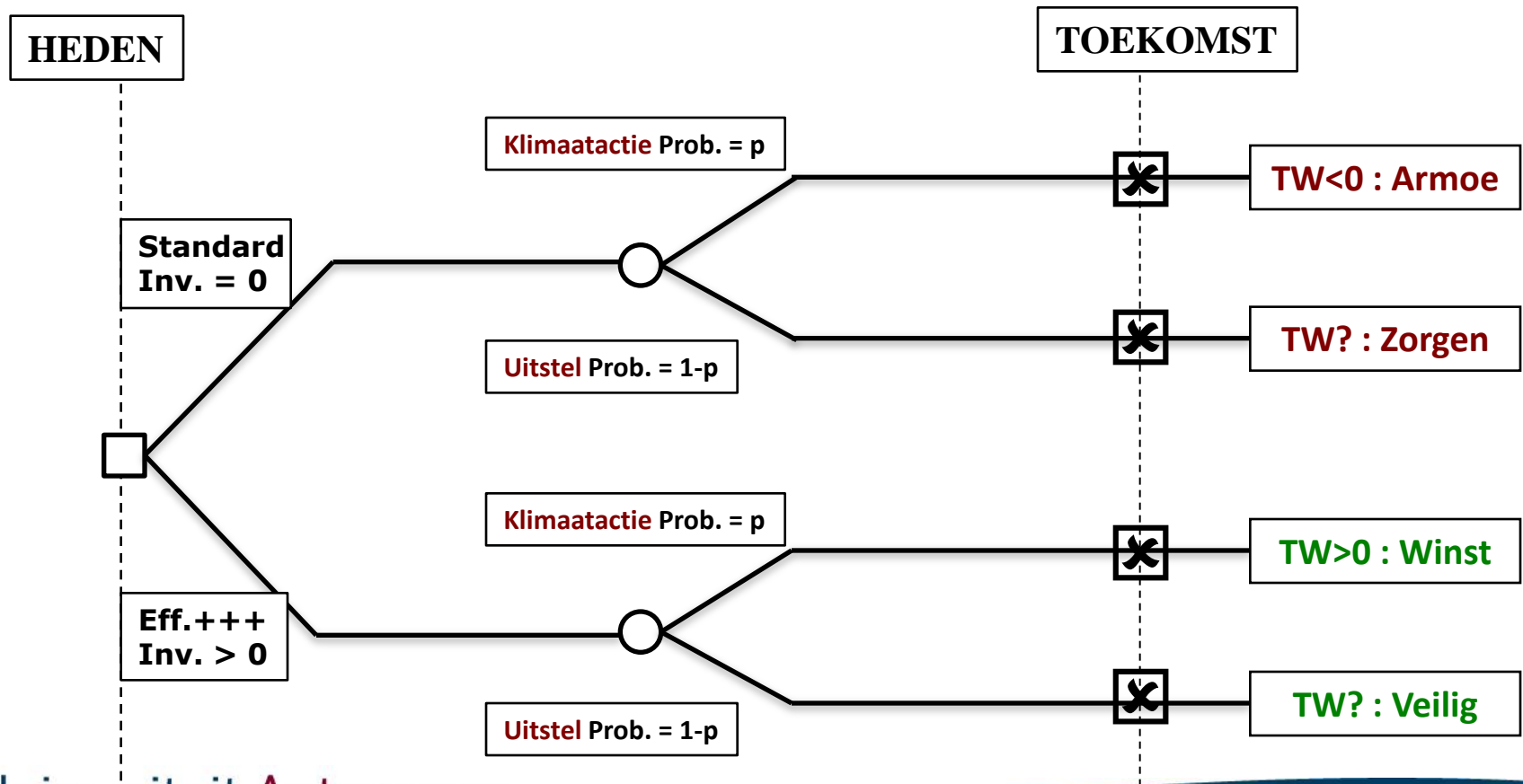
Sequentieel denken: KIEZEN of VERLIEZEN

Voorbeeld: KLIMAATACTIE versus UITSTEL

- ☐ = beslissing
- ☒ = uitgesloten beslissing
- ☐ = gebeurtenis

Inv. = Investering in EP Endowment (Heden)

TW = Toekomstige Waarde

BESLUITEN

- **“Kosten-optimaal”**: cruciaal concept in de richtlijn, maar niet ontwikkeld – onduidelijk
- **Levenscyclus analyse**: statisch, verwachte waarde;
  - **Vindt gemiddelden, niet de optimale grenskeuzen**
- **Energieprestatie Endowment**: niet aanpasbaar
  - ✓ **Evaluatie vereist wetenschappelijke methoden**
- **Aanbevelingen**
  - ✓ **Identificeer alle baten van duurzame gebouwen**
  - ✓ **Vermijd toekomstige blokkering van beste oplossingen**
  - ✓ **Kies nu efficiënt+++ of Verlies**

Wie verliest graag?